

Ten aanzien van de problematiek rond de opstroom van TL4 naar H4 is het naar ons oordeel handig om twee zaken te onderscheiden:

1. Er is veel te doen over excessen bij het aannamebeleid van een aantal Havo-scholen die hoge drempels opwerpen voor leerlingen afkomstig van TL4.
2. De aansluiting van TL4 naar H4 kent een aantal knelpunten en vergt daarom een extra inspanning van TL- en Havo-scholen.

Bij 1. gaat het om:

- a. Het tegengaan van onterecht hoge toelatingseisen m.b.t. het geëiste gemiddelde eindcijfer.
- b. Vraagtekens bij het ontzeggen van het recht om te doubleren als opstomer in H4.

Het probleem is betrekkelijk eenvoudig op te lossen door een landelijke code die excessen inkadert. Concreet kan daarbij het maximaal geëiste gemiddelde op 6,5 worden gesteld. Voor de vakken Nederlands, Engels en wiskunde kan bovendien (maximaal) worden geëist dat deze met een voldoende zijn afgesloten.

Wat het recht op doubleren betreft kan middels die code de uit TL4 opstroomende leerling gelijk worden gesteld met de leerling die vanuit H3 in H4 komt. Het voorstel uit *Sector aan zet* dat toch nog een doubleerverbod openlaat vinden wij niet eenduidig.

Bij 2. gaat het om:

- a. Een programmatische kloof tussen hetgeen de leerlingen in H3 hebben geleerd en de stof in TL3/4. Omdat er geen centraal omschreven leerdoelen zijn die aan het eind van H3 moeten zijn verwezenlijkt, en omdat zo'n centrale regeling waarschijnlijk ook niet wenselijk is, zal die kloof per school verschillen.
- b. Een aantal opstomers uit TL4 mislukt in H4 als gevolg van een gebrekkige oriëntatie op het vervolg in H4, met als gevolg: onvoldoende inzicht in de eigen mogelijkheden, onvoldoende motivatie, onvoldoende studievaardigheden en een inadequate voorbereiding op de manier van werken in H4.
- c. De begeleiding van opstomers in H4 schiet veelal tekort, waardoor in potentie succesvolle havo-leerlingen hier toch niet slagen.

De oplossing van deze problemen vergt meer dan een pennestreek in een landelijke code. Voor een goede oplossing is nodig:

- dat TL-scholen aandacht besteden aan potentiële opstomers, gericht op reflectie, motivatie, een goed opleidingsbeeld en inzicht in de verschillende opties die de leerling heeft – zaken dus die deel uitmaken van een goede vorm van LOB;
- dat TL-scholen in overleg met de havo-scholen in hun regio zorgdragen voor een goede toerusting van de opstomers, zowel programmatisch door het aanbieden van extra stof voor bepaalde vakken, als wel door aandacht voor de studievaardigheden die in H4 van belang zijn;
- dat havo-scholen doordrongen zijn van het belang van een kansrijke opstroommogelijkheid en bereid zijn de kansen van opstomers te verbeteren door een doelgerichte opvang en begeleiding.

In de landelijke code kunnen deze zaken in algemene termen worden opgenomen, maar de concrete realisering van een en ander in detail vergt vooral het stimuleren van regionale samenwerking van TL- en havo-scholen teneinde de maatwerkoplossingen te realiseren die voor de betrokken scholen adequaat zijn. Dat de maatregelen dan gezamenlijk tot stand worden gebracht biedt meer garantie dat men elkaars inspanningen respecteert dan wanneer maatregelen uitgewerkt via een landelijke regeling worden opgelegd.

Door de uitwerking van de toeleiding van TL-leerlingen naar H4 aan het regionaal overleg over te laten doet men ook recht aan de ontwikkelingen die in veel regio's al hebben plaatsgevonden. Elke centrale regeling voor dit proces zal blijken niet aan te sluiten bij hetgeen al is gerealiseerd, juist daar waar scholen de problematiek al serieus hebben aangepakt. Wel past het daarbij centraal aan te geven over welke zaken regionaal minimaal afspraken moeten worden gemaakt.